

Voorstel aan de gemeenteraad

Onderwerp:	Vaststellen Zienswijze op Beleidsplan 2018-2021 WerkSaam Westfriesland	
Zaaknummer:	678944	
RTG:	13 november 2017	
Raadsvoorstel:	27 november 2017, nr. 2017-58	27 NOV 2017
Portefeuillehouder:	D. te Grotenhuis	
Programma:	5: Samenleving	
Karakter:	Besluitvormend	
Bijlagen:	– Beleidsplan 2018-2021 WerkSaam Westfriesland "Iedereen laten participeren";	

Voorgesteld besluit:

Een positieve zienswijze af te geven op het beleidsplan 2018-2021 van WerkSaam Westfriesland 'Iedereen laten participeren' waarmee de gemeenteraad WerkSaam Westfriesland verzoekt om:

1. gelet op de dunne scheidslijn tussen betaald beschut werken en onbetaalde arbeidsmatige dagbesteding samen met de beleidsmedewerkers van de gemeenten een voorstel uit te werken waarin duidelijke afspraken staan over de acties en verantwoordelijkheden vanuit WerkSaam (vanuit de Participatiewet) en de gemeenten (vanuit de Wmo¹);
2. de periode van maximaal 3 maanden niet opleggen van de kostendelersnorm op te rekken naar een periode van maximaal 6 maanden met de mogelijkheid van verlenging van maximaal drie maanden;
3. toepassing van de wettelijke inkomensvrijlating te allen tijde met de cliënt te overleggen om te voorkomen dat de vrijlating financieel ongunstig uitpakt voor de cliënt.
4. de minimale verhaalsbijdrage alleen te hanteren als de onderhoudsplichtige hierdoor niet in de problemen komt met bijvoorbeeld een lopende schuldregeling of daardoor met het inkomen onder 90% van de geldende bijstandsnorm komt.

Inleiding

WerkSaam Westfriesland (hierna WerkSaam) heeft een nieuw beleidsplan opgesteld. Het is de bedoeling dat het beleidsplan 2018-2021 "Iedereen laten participeren" in gaat op 1 juli 2018. Bij brief van 17 oktober 2017 vraagt WerkSaam de colleges om dit plan voor een zienswijze voor te leggen aan de gemeenteraden.

Beoogd effect

WerkSaam zorgt er voor dat iedereen naar vermogen meedoet aan het arbeidsproces door maatwerk te leveren op het gebied van arbeidsbemiddeling, arbeidsontwikkeling en inkomensondersteuning. Door vaststelling van het beleidsplan zijn de kaders waarbinnen WerkSaam dit doet vastgelegd en is duidelijk wat WerkSaam doet en hoe ze dat doen. Het geeft richting en eenduidigheid, een leidraad voor iedereen die te maken krijgt met WerkSaam.

Beleidsvrijheid / -ruimte (wettelijk kader)

Op sommige punten is er sprake van beleidsvrijheid, echter veel is door de Participatie wet en aanverwante wetgeving zoals loaw/loaz², WSW³, BBZ⁴, de Wet Banenafspraken wettelijke vastgelegd. Op lokaal niveau zijn de Verordeningen en beleidsregels van WerkSaam Westfriesland en de bijbehorende mandaatbesluiten van toepassing.

¹ Wmo =Wet maatschappelijke ondersteuning

² loaw =Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
loaz =Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen

³ WSW =Wet sociale werkvoorziening

⁴ Bbz =Besluit bijstandverlening zelfstandigen

Argumenten

WerkSaam voert de Participatiewet uit voor de zeven Westfriesse gemeenten. Om dit goed te kunnen doen, is een goed en duidelijk beleidsplan nodig. Het nieuwe plan gaat in op de keuzes in het beleid en, vanwege de interesse vanuit de gemeenteraden, ook op de uitvoering ervan. Voorafgaand aan het opstellen van dit beleidsplan heeft WerkSaam de gemeenteraden om hun inbreng gevraagd.

Het nieuwe beleidsplan wijkt af van het huidige beleidsplan door:

- intensivering van het leveren van maatwerk via de omgekeerde toets (denken vanuit de cliënt);
- invoering van doelgroepenbeleid (waarbij extra aandacht is voor jongeren, ouderen, vergunninghouders en beschut werk);
- een andere manier van meting klanttevredenheid;
- het opnemen van maatregelen om verdringing te voorkomen;
- een aanscherping van de definitie van 'zorg'-cliënten
- invoering van de doelladder naast de participatieladder, waarbij inwoners in doeltrede 1 t/m 3 tot de verantwoordelijkheid van gemeenten behoren
- handhaving 'nieuwe stijl'

Hieronder vindt u een korte samenvatting per hoofdstuk uit het beleidsplan 'Iedereen laten participeren'

Missie, visie en strategie

WerkSaam wil dé arbeidsbemiddelaar van Westfriesland zijn en staat voor werk, ontwikkeling en inkomen. WerkSaam wil dat iedereen naar vermogen meedoet aan het arbeidsproces en gaat maatwerk leveren op arbeidsbemiddeling, arbeidsontwikkeling en inkomensondersteuning om dit realiseren.

Analyse eigen organisatie en werkveld

WerkSaam blikt terug op de ontwikkelingen op het gebied van arbeid en re-integratie maar blikt ook vooruit. De economie stabiliseert en de werkgelegenheid neemt toe. Vooral in de sectoren zorg & welzijn, bouw, onderwijs en in de ICT. De invoering van de doelladder naast de participatieladder zorgt er voor dat er beter zicht is op de ontwikkelmogelijkheden van bijstandsgerechtigden.

Doelgroepen WerkSaam

Bij de beleidsevaluatie vroegen de gemeenteraden om extra aandacht voor specifieke groepen in de bijstand. WerkSaam heeft daarom in het nieuwe beleidsplan de doelgroepen jongeren, vergunninghouders, ouderen, mensen met een arbeidsbeperking, dak- en thuislozen en zorgcliënten opgenomen.

Het begrip 'zorgcliënt' is aangepast. Volgens de aangepaste begripsomschrijving in het nieuwe beleidsplan is een zorgcliënt een binnen 5 jaar niet naar werk ontwikkelbare cliënt. De term "zorgcliënten" gebruiken gemeenten en WerkSaam om aan te geven dat deze cliënten niet naar werk ontwikkeld kunnen worden. Het zijn cliënten die wel een uitkering krijgen van WerkSaam maar geen ondersteuning naar werk. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de begeleiding van deze cliënten. Dat kan bijvoorbeeld begeleiding zijn naar zorg of vaker nog naar dagbesteding of vrijwilligerswerk.

Beleidskeuzes

Er is schematisch aangegeven welke beleidskeuzes zijn gemaakt op om de bijstandsverlening te beperken, de uitstroom te bevorderen en cliënten te ontwikkelen. WerkSaam gaat meer maatwerk leveren door te denken vanuit de cliënt via de omgekeerde toets. Deze toets moet zorgen voor een betere combinatie tussen rechtmatigheid en doelmatigheid.

Voorkomen van instroom

Om onnodige instroom te voorkomen wordt bij een aanvraag uitvoerig onderzocht of er recht is op bijstand en screent WerkSaam alle aanvragen op frauderisico. Ook worden jongeren tot 27 jaar tijdens de wettelijke zoekperiode van 4 weken begeleid door het Jongerenloket.

Doorstroom door ontwikkeling

Iedereen krijgt een re-integratieplan op maat om zo snel mogelijk weer betaald aan het werk te kunnen. Om dit te realiseren kunnen diverse instrumenten, regelingen en trajecten worden ingezet. WerkSaam zet in op optimalisering, verbetering en uitbreiding van verschillende trajecten.

Er komt meer aandacht voor participatieplaatsen. Dit zijn plaatsen die bijdragen aan het leren werken of het wennen aan werken en werkomstandigheden. De wet schrijft voor dat een participatieplaats maximaal 4 jaar geldt. WerkSaam beoordeelt na 9, 24 en 36 maanden of de kansen op arbeidsinschakeling zijn vergroot.

De scheidslijn tussen betaald beschut werken en onbetaalde arbeidsmatige dagbesteding is dun. In de praktijk kan dit leiden tot discussie. Om deze reden adviseren wij u om in de zienswijze op te nemen dat WerkSaam samen met de beleidsmedewerkers van de gemeenten een voorstel uitwerken waarin duidelijke afspraken staan over de acties en verantwoordelijkheden vanuit WerkSaam (vanuit de Participatiewet) en de gemeenten (vanuit de Wmo⁵).

Bevorderen van uitstroom

WerkSaam stimuleert iedereen om te werken naar vermogen en ondersteunt zelfstandig ondernemerschap. Ook in deeltijd. Hiervoor wordt nieuw beleid ontwikkeld. WerkSaam benadert werkgevers actief en stimuleert sociaal ondernemen.

Handhaving nieuwe stijl

Handhaving krijgt een nieuwe richting. De nadruk ligt op maatwerk, coulerie met goedwillende cliënten en een harde aanpak van kwaadwillende cliënten. Ook zet WerkSaam extra in op goede voorlichting en communicatie om fraude te voorkomen en terug te dringen. Alle cliënten krijgen een spelregelboekje met informatie over de rechten en plichten.

Verstrekken van uitkeringen

De wet biedt mogelijkheden om soepeler om te gaan met de kostendelersnorm en deze tijdelijk niet op te leggen. Dit geldt voor vergunninghouders die onder de logeeregeling vallen, ex-gedetineerden, ex-daklozen en in geval van tijdelijke verzorging vanwege medische omstandigheden (mantelzorg) die tijdelijk ergens anders (moeten) verblijven.

WerkSaam legt bij een tijdelijk verblijf maximaal drie maanden de kostendelersnorm niet op. Het lukt in de praktijk vaak niet om binnen drie maanden zelfstandige woonruimte te vinden, hulpverlening op te starten en het dagelijkse leven weer een op orde krijgen. Wij adviseren u om in de zienswijze op te nemen om de termijn van drie maanden te verlengen naar zes maanden met de eventuele mogelijkheid van verlenging van maximaal drie maanden.

WerkSaam hanteert altijd de wettelijke inkomensvrijlating. In sommige situaties kan dit ongunstig uitpakken voor de cliënt (bijvoorbeeld geen recht meer op toeslagen van de belastingdienst of financieel nadeel door de jaaropgaaf). Geadviseerd wordt om in de zienswijze op te nemen dat de inkomensvrijlating te allen tijde met cliënt wordt besproken om te voorkomen dat de vrijlating financieel ongunstig uitpakt voor de cliënt.

WerkSaam hanteert bij het bepalen van de hoogte van een verhaalsbijdrage dezelfde regels die rechters hanteren bij het vaststellen van alimentatie. Dit betekent een minimale bijdrage van € 25 per kind en € 50 bij meerdere kinderen. Wij adviseren om in de zienswijze op te nemen dat de minimale bijdrage alleen gehanteerd wordt als de onderhoudsplichtige hierdoor niet in de problemen komt met bijvoorbeeld een lopende schuldregeling of daardoor met het inkomen onder 90% van de geldende bijstandsnorm komt.

Evalueren en bijstellen

De resultaten en de uitvoering van het beleid worden gemonitord aan de hand van klant- en cliënttevredenheidsonderzoeken, evaluaties van bezwaar- en beroepszaken en klachten en analyse van resultaten en gegevens.

---

⁵ Wmo =Wet maatschappelijke ondersteuning

Draagvlak

WerkSaam heeft bij de beleidsevaluatie van het huidige beleidsplan alle gemeenteraden, de beleidsmedewerkers van de Westfriese gemeenten, de medewerkers van WerkSaam en de cliëntenraad input gevraagd voor het nieuwe beleidsplan. WerkSaam heeft dit verwerkt in het beleidsplan wat nu voorligt. De bovengenoemde partijen zijn/worden nu wederom betrokken bij het definitieve beleidsplan 2018-2021 in de vorm van een regionale raadsbijeenkomst en de gevraagde zienswijze van de raden. Door de Klankbordgroep Financiën en Beleid is het plan besproken. Daarnaast heeft de cliëntenraad van WerkSaam Westfriesland een positief advies geformuleerd over het conceptbeleidsplan.

Planning, evaluatie en verantwoording

Zodra de raad een besluit heeft genomen wordt WerkSaam hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld. Het algemeen bestuur van WerkSaam neemt in maart 2018 een besluit over het beleidsplan, waarna het beleidsplan in werking treedt.

Financiën

Het beleidsplan is gericht op het voorkomen van instroom, bevorderen van door- en uitstroom en verlagen van de uitkeringslast. Dit voorstel gaat niet in op financiële gevolgen. De jaarstukken 2016, de voorjaarsnota 2017 en begroting 2018 zijn net voor het zomerreces aan de gemeenteraden voorgelegd voor een zienswijze. Daarnaast ontvangen de gemeenteraden separaat de najaarsrapportage 2017, de analyse inkomenstekort BUIG en de kaderbrief voor de begroting 2019. Hierop kunt u ook een zienswijze afgeven.

Hoogkarspel, 24 oktober 2017.

Burgemeester en wethouders van Drechterland
De wnd. secretaris,

T.H. Riet

De burgemeester,

M. Pijl

Besluit van de gemeenteraad

Zaaknummer: 678944; nr. 2017-58)

De raad van de gemeente Drechterland;

Overwegende

dat door het beleidsplan 2018-2021 WerkSaam Westfriesland de kaders van het beleid van WerkSaam duidelijk zijn vastgelegd;

dat het beleidsplan richting en eenduidigheid geeft;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 24 oktober 2017

b e s l u i t :

Een positieve zienswijze af te geven op het beleidsplan 2018-2021 WerkSaam Westfriesland 'iedereen laten participeren' waarmee de gemeenteraad WerkSaam Westfriesland verzoekt om:

1. gelet op de dunne scheidslijn tussen betaald beschut werken en onbetaalde arbeidsmatige dagbesteding samen met de beleidsmedewerkers van de gemeenten een voorstel uit te werken waarin duidelijke afspraken staan over de acties en verantwoordelijkheden vanuit WerkSaam (vanuit de Participatiewet) en de gemeenten (vanuit de Wmo¹);
2. de periode van maximaal 3 maanden niet opleggen van de kostendelersnorm op te rekken naar een periode van maximaal 6 maanden met de mogelijkheid van verlenging van maximaal drie maanden;
3. toepassing van de wettelijke inkomensvrijlating te allen tijde met de cliënt te overleggen om te voorkomen dat de vrijlating financieel ongunstig uitpakt voor de cliënt.
4. de minimale verhaalsbijdrage alleen te hanteren als de onderhoudsplichtige hierdoor niet in de problemen komt met bijvoorbeeld een lopende schuldregeling of daardoor met het inkomen onder 90% van de geldende bijstandsnorm komt.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Drechterland in zijn openbare vergadering van 27 november 2017.

De raad voornoemd,
de griffier,

J.N.M. Commandeur

de voorzitter,

M. Pijl

¹ Wmo =Wet maatschappelijke ondersteuning